

Utmannande klassiskt

Förnyelse förankrad i historien. NK genomgår ett ansiktslyft där klassiska svenska marmorsorterna Brännlyckan, Ekebergsmarmor och Kolmårdsarmor fungerar som länkar mellan då och nu.

TEXT PETER WILLEBRAND FOTO ANNA RUT FRIDHOLM

NK är ett klassiskt naturstenspalats som även fungerar som ett smörgåsbord med det bästa av vad svensk stenindustri har att erbjuda, både i form av stenkvalitet och hantverk.

Fasaden består av krysshamrad Hunnebostrandsgranit och skyltfönsterbröstningarna av polerad Vångagranit medan interiören domineras av exklusiv svensk marmor: Ekebergsmarmor, Brännlyckan och Kolmårdsarmor.

För ett år sedan skrev tidningen Sten om fastighetsägaren Hufvudstadens satsning på att ge intilliggande parkeringshuset Parkaden en tydligare koppling till resten av NK. Med en ny entrédel, där den ljusa Ekebergsmarmorn återkom i bland annat golv och väggbeklädnad och den mörkare Brännlyckan utgjorde en del av den magnifika träfonden vid rulltrappan ned till den nya saluhallen, knöts bandet starkare till huvudbyggnaden.

STENARBETENA HAR FORTSATT i NK-huset i nya etapper, som en del i ett större utvecklingsarbete som fortfarande pågår.

Kurt Derfält vid Arctic Kvartsit Stenentreprenad har arbetat med den avslutande etappen och guidar oss runt bland våningsplanen där de flesta arbeten nu är klara eller på väg att avslutas.

Han visar bland annat hissen upp till apoteket i bottenvåningen, några trappsteg upp från markplanet.

Det är ett imponerande hantverk. I stället för att vara en avskild hiss, med ett och höj- och sänkbart plan, har den

integrerats som en naturlig del av trappan i Ekebergsmarmor. Ett knapptryck och de avgränsade trappstegen bryter sig loss från trappan och följer med i hissen nedåt i en mjuk dragspelsrörelse. När den sänkt sig hela vägen har trappstegen övergått till att bli plattor i golvytan. Transformationen gör det enkelt för någon som till exempel sitter i rullstol att rulla in på hissplattan och följa med upp när golvet höjer sig och återgår till att bli en trapp.

Förvandlingen påminner närmast om ett trick utfört av en illusionist. Kurt Derfält är tydligt stolt över resultatet.

– Det har varit ett precisionsjobb i alla delar, inte minst i underarbeten. Och trappan är unik i sitt slag i Sverige, jag känner i alla fall inte till någon liknande lösning, säger han.

Han visar också andra detaljarbeten på bottenplanet, som mosaiken av Brännlyckan som omger pelarna i Saluhallen och där den nedre delen är inklädd i en lamell av Ekebergsmarmor, i ett mönster som återkommer i den tre våningar höga mörka träpanelen vid rulltrapporna

TILLSAMMANS MED NK-LOGGAN i mässing visar pelarna den höga ambitionen med inredningen i hela varuhuset. Pelarna i sig fungerar nästan som ett varumärkesstatement.

– Vi ska också öka butikernas tillgänglighet genom öppnare flöden med nya svängda trappor upp till butiksytor. Det är inte okomplicerat men visar samtidigt vilken ambition i detalj-

Toalettutrymmena i Saluhallen är klädda i Ekebergsmarmor, på fjärde våningen är motsvarande utrymmen klädda i Kolmårdsmarmor.

Amningsrummet.

nivån på hantverket som beställaren ha, säger Kurt Derfält.

Vi tar oss vidare till plan fyra för att inspektera stenarbetena på de upprustade kundtoaletterna och det avskilda amningsrummet.

I BOTTENVÅNINGEN HAR facilitetsutrymmena klänts med Ekebergsmarmor. På motsvarande sätt har Kolmårdsmarmor klänt i samma utrymmen och amningsrum – väggar, golv och tvättställ – på detta våningsplan. De två marmorsorterna kommunicerar alltså med varandra genom hela huset.

Toaletterna ja, det känns snarast som att kliva in på ett överdådigt tempel. Att döma av kommentarerna från en av besökarna som kliver ut från en av

unisextoaletterna har också upplevelsen varit på den nivån.

– Det är som att befinna sig i ett palats i Orienten, fast man är mitt i Stockholm.

Det intilliggande amningsrum är lika magnifikt inrett. Med grönmalade väggar, golv och skötrum som klänts med Kolmårdsmarmor känns rummet som en dämpad och varmt omslutande oas i varuhuset. Det är svårt att föreställa att sig att ett av Sveriges mest intensiva gatuliv pågår utanför.

STRATEGISK ARKITEKTUR HAR uppdraget att utveckla och gestalta den framtida visionen för NK.

– Många har en stark koppling till NK:s klassiska miljö, det gör att vi med stor omsorg använder den klassiska

materialpaletten när vi förnyar miljön, säger Jonas Ericsson, ansvarig arkitekt på Strategisk Arkitektur.

Samtidigt understryker han att ambitionen har varit att våga vara utmanande utan att för den skull förlora fästet i husets historia, där klassisk nordisk funktion och stil är bärande element.

Det har varit en balansgång.

– Både butiks innehavare och kunder behöver förnyelse och förväntar sig ett samtida varuhus, samtidigt ska det klassiska NK finnas med för lång tid framöver. Grunden har varit att skapa en än mer välkommande handelsmiljö och mer vistelsekvalitet för kunden.

Jonas Ericsson tar det nya servicecentret på plan 4 som ett exempel som uppfyller alla delar.

– Det har inte sparats in på några detaljer för att ge kunderna ett bemötande som täcker in allt vad ett modernt NK ska stå för, och som ändå uppfattas som typiskt för varuhuset.

DEN INTILLIGGANDE BOKHANDELN är ett annat exempel där man använt mer subtila signaler för att förmedla samma budskap, bland annat med Brännlyckan i de nya bordsytor där böckerna läggs ut.

– NK:s bokhandel är en välkänd klassisk miljö som inte minst många stockholmare återkommer till. Där handlar det mer om att renodla, öppna upp och inte minst skapa ytor som stimulerar försäljningen, vilket förstas är ett huvudsyfte för en kommersiell butik.

Ett annat exempel på subtila signaler är de nya svepande trapporna med svängda trappsteg i Saluhallen.

– Många som besöker Saluhallen för första gången är övertygade om att trapporna alltid funnits där, säger Jonas Ericsson.

Det är stora och små grepp som tillsammans skapar enhetlighet i förnyelsen, framhåller han.

– Tidigare har gestaltningen spretat lite.

Jonas Ericsson återkommer till hållbarheten i materialvalen som nyckeln till att förankra gestaltningen i dåtid, nutid och framtid.

– Allt nytt material kommer att hålla och åldras vackert över lång tid. Vi har även kunnat återanvända en hel del material, som till exempel trapppräckena i mässing, säger han. ■

▲ Översta raden, från vänster: Bord, mosaik och bordsinlägg Brännlyckan. Ovan: Saluhallen, trappa. Till höger: Golvdetalj, bokhandeln.

Projekt: NK, Stockholm.
Beställare: Hufvudstaden.
Arkitekt: Strategisk Arkitektur.
Stenentreprenör: Arctic Kvartsit och Södermalms sten.
Stenleverantör: Borghamnssten och Borghamns Stenförädling.